

Purvīša balvas nominants Ģirts Muižnieks: 'Facebook' un 'Twitter' vietā ir audekls

Gleznotājs Ģirts Muižnieks mākslas pasauli savos "draugos" uzaicināja jau pirms teju 35 gadiem, kad kopā ar domubiedriem atļāvās uz mākslu paskatīties citādi.

Māksliniekam ir ļoti plaša radošā biogrāfija, kura ietver gan neskaitāmas izstādes Latvijā, gan ārpus tās, saņemtus apbalvojumus par ieguldīto artavu kultūrā. Šodien mākslinieks turpina izkrāsot savas sajūtas, pārsteidzot mākslas pasaules cienītājus ar arvien jaunām krāsām uz audekla.

Ģirts Muižnieks Purvīša balvai bijis nominēts jau vairākkārt, un jaunākais panākums ir iekļūšana 2013. gada 4.ceturkšņa nominantu sarakstā par personālizstādi "5.7.32.34.", kas apmeklētājiem šoziem bija atvērta Mūkusalas mākslas salonā.

Mākslas zinātniece un kuratore Inga Šteimane, vērtējot mūsdienīgā nosaukuma personālizstādi, saka, ka tajā atspoguļota "plašāka problemātika, kas ietver arī sociālus modeļus, ne tikai mākslas aspektus, un tas ir nopietni apspriežams un izvērtējams, jo kultūru rada kultūra".

Lai uzzinātu, ko rada un rāda kolorītais gleznotājs, - par audekliem, virtuālo pasauli un personisku pieskārienu mākslā, aicinājām Ģirtu uz interviju laikā, kad viņš kārtējo reizi bija devies iedvesmas meklējumos ārpus Latvijas.

Šoreiz Purvīša balvai esat nominēts par izstādi "5.7.32.34", kuru pats kādā intervijā ironiski esat nodēvējis par "sociālo lupatu". Atšķirībā no virtuālās komunikācijas, krāsas, kādas izmantojat šajā izstādē, rada sajūtu, ka tēli ir "dzīvi". Kā jūs kā mākslinieks izjūtat sociālo tīklu iespējas mākslā? Vai tā ir vienkārši laikmeta iezīme, t.i., mākslai jāiet līdzī laimam, vai kā citādāk?

Es sociālos tīklus uztveru kā savdabīgu miskasti. Bet miskastē dažkārt ir interesanti rakāties. Tur ir kaut kas dzīvniecisks. Bet par savu interešu loku - kādēļ man jāraksta "Facebook" vai "Twitter", ja es varu to darīt uz audekla, šajā gadījumā - neierobežota garuma audekla baķa. Tad, kad es šo baķi izstādu, tas socializējas. "Lupats reiz bij' goda svārki" - tā teica Rainis. Bet "sociālā lupata" bija minēta kā ironija. Galvenā interese šai izstādē bija kompozīcijas - kā ierobežojoša faktora nojaukšana, jo, zīmējot un gleznojot rullī, man bija svarīgi atteikties no iepriekš prognozējama rezultāta. Attiecībā par laiku un mākslu - māksla neiet līdzī laimam, tā iet pa priekšu, iespējams, to maina.

Vai tehnoloģiju laikmetā mākslai ir nākotne? Kāda, jūsuprāt, tā ir? Kā tehnoloģiju attīstība ietekmē jūsu izpausmes mākslā?

Līdzeklis nevar aizstāt mērķi. Tāds jautājums, šķiet, bija aktuāls pēc fotogrāfijas izgudrošanas bet, kā mēs zinām, tieši otrādi - tā radīja mākslas jomas, kādas pirms tam neeksistēja, - foto mākslu un kino. Sintētisko krāsu izgudrošana radīja abstrakto ekspresionismu utt.

Tehnoloģijas vienmēr ir paplašinājušas mākslas iespējas. Es tehnoloģijas izmantoju savām ērtībām, bet mākslā man patīk privātums, personiskais pieskāriens. To tehnoloģijas nesniedz. Mākslu tomēr rada dzīvas būtnes.

Ko jums kā māksliniekam nozīmē vairākkārtēja nominācija "Purvīša balvai"?

Tas ir stimulējošs faktors.

Ar ko jūs atšķiraties no citiem Latvijas māksliniekiem?

Latvijas māksliniekiem vairāk ir kopīgā nekā atšķirīgā. Ir vienas saknes, viena skola, mentalitāte, tolerance, profesionālisms. Dominējoša ir kārtības mīlestība. Katrs atšķiras ar savu rokrakstu. Man gribētos izkāpt no šeit dominējošā "tovarnij vid" šķīvīša, lai arī pats dažreiz neesmu bez grēka.

Vai māksliniekam ir vajadzīga mūza? Ja jā - kas tā ir jums?

Mūza ir vajadzīga visiem. Ceru, ka visiem arī ir.

Kāda ir jūsu tuvinieku loma mākslā?

Vissvarīgākā. Vienīgie kritiķi, kurus patiesi klausu. Viņi man ir tiešām ar smalku jušanu.

Ko pats uzskatāt par savu lielāko sasniegumu mākslā līdz šim?

Domāju, ka ir jāatbrīvojas no sasniegumiem tādā ziņā, ka tie velk atpakaļ, tādēļ īpaši neiedziļinos tajos.

Kas ir ilgākais laiks, kas jums bijis nepieciešams, lai izveidotu kādu mākslas darbu?

Uz vienas gleznas ir gadskaitļi - "1989-2004". Tiesa, tā šai laikā bijusi izstādīta vismaz trijās izstādēs dažādās variācijās.

Kādas mākslas kolekcijas ietvaros nokļūstot jūsu darbam, jums būtu patiess lepnums?

Lielāku gandarījumu man sagādā tas, ja kāds iegādājas darbu tāpēc, ka tas viņam patiesi patīk. Par lielajām kolekcijām - būtībā jau tas neko nemaina, vienīgi bagātina CV.

Kas ir jūsu autoritātes mākslā?

Tie ir dažādu laiku un dažādu mākslas veidu pārstāvji. Sākot no Goijas līdz Lorensam Veineram. Bet ne viss, ko viņi dara, man patīk.

Vai iekarot savu vietu mākslā ir grūti?

Mūsdienās - laikam neiespējami. Mēs esam 7 300 000 000 cilvēku, bet pēc simt gadiem tie būs vēl pavisam citi 8 000 000 000 cilvēku.

Kaut gan katrs cilvēks savu vietu jau ir iekarojis piedzimstot. Domāju, ka absurdi ir censties kaut ko iekarot. Iespēja darīt lietas, kas sagādā prieku un harmoniju, nozīmē, ka vissvarīgākais iekarojums jau ir veikts.

Kas, jūsuprāt, ir mākslas galvenā vērtība?

Padarīt dzīvi skaistāku un interesantāku. Emocionālā un jūtu sfēra, no kuras - galu galā - izriet dzīves kvalitāte. Mākslā ir tas iracionalitātes moments, kas nepieciešams zinātniskās pasaules izpratnes balansam.

Vai, radot darbu, izjūtat atbildību skatītāja priekšā?

Es izjūtu, un zinu, ka tas ir ļoti, ļoti slikti.

Vai, veidojot jaunu mākslas darbu, esat pieķēris sevi domājam par izpatikšanu publikai vai kritiķiem?

Tā, iespējams, ir lielākā mākslinieku dilemma - katrs mākslinieks rada publikai, bez publikas viņa māksla neeksistē. Savukārt censties tai izpatikt - tā ir mākslas nāve.

Vai būt māksliniekam ir romantiski?

Varētu būt tā, ka romantiku redz tad, ja to skatās no ārpuses. Kad pats esi iekšā, tad par to nedomā. Apdomājot saprotu, ka es pēc romantikas īpaši netiecos. Tātad atliek secināt, ka tās ir pietiekoši.

Ko uzgleznot jāprot jebkuram māksliniekam? Jebkurš mākslinieks prot uzgleznot visu, cita lieta ir - kā to dara un cik no tā saprot skatītājs.

Ko jūs gribētu mākslā pateikt tādu, pēc kā varētu mākslai mest mieru?

Tas būtu briesmīgi. Kaut ko pateikt - tas nav tas, ko es daru, drīzāk tā ir sevis un pasaules vērošana. Man patīk jautājumi, uz kuriem nav atbilžu, un tādu ir vairāk nekā to, uz kuriem atbildes ir. Cilvēku darbība mākslā ir nebeidzams process, kas nevar būt pabeigts, tas arī ir tas vilinošākais.

Kādu tēmu atspoguļojumu jūsu mākslas cienītājiem gaidīt tuvākajā nākotnē?

Mana tēma drīzāk ir pati glezniecība. Varbūt glezniecības attiecības ar šo laiku. Domāju, ka jāiet neprognozējamības virzienā.